

*Padasjoen kunta sekä
Padasjoen tiedon valtatie -valokuituhanke
Kellosalmentie 20, 17500 PADASJOKI*

Liikenne- ja viestintäministeriö
Ylitarkastaja Pauli Pullinen
pauli.pullinen@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Lausunto Laajakaista kaikille 2015 -hankkeen toisen väliarvioinnin keskustelumuistiosta

Viite: Lausuntopyyntöne 26.6.2013 LVM/1193/07/2013

Valtioneuvoston tavoite vakinaisten asuntojen sekä yritysten ja julkishallinnon organisaatioiden 100 megabitin laajakaistayhteyksistä vuoden 2015 loppuun mennessä ei ehdi toteutua Padasjoella. Tavoite on hyvä ja kannatettava, mutta epärealistinen. Päijät-Hämeen liitto joutui kilpailuttamaan kunnan laajakaistarakentamisen useaan kertaan ja vasta kolmannella kerralla saatiin tarjous Verkko-osuuskunta Kuuskaistalta joulukuussa 2012.

Mihin ongelmakohtiin tulisi kiinnittää huomiota toisessa väliarvioinnissa?

Rahoitus

Kuuskaistan tekemästä tarjouksesta huolimatta hankkeen eteneminen Padasjoella on vuonna 2013 pysähtynyt rahoitusteknisiin seikkoihin. Lisäksi Padasjoki kuuluu 22 %:n kuntiin, joiden kohdalla laajakaistatuki on käytettävä jo vuoden 2014 aikana. On selvää, että vaikka tukirahaa riittäisikin ja rahoituskuvio ratkeaisi Padasjoen osalta myönteisesti, osuuskunta ei ehtisi rakentaa valokuituverkkoa Padasjoelle yhden kesän/vuoden 2014 aikana. Mikäli Kuuskaistan hanke Padasjoella ei etene, mikä on tällä hetkellä hyvin todennäköistä, Padasjoki on vaarassa jäädä kokonaan ilman kunnanlaajuista valokuituverkkoa, sillä muita julkisia tukia laajakaistarakentamiseen ei Padasjoen ole enää mahdollista saada. Siksi 22 %:n kuntia tulisi koskea samat ehdot ja aikataulut kuin 8 ja 33 %:n kuntiakin.

Tukikelpoiset vs. tukikelvottomat alueet, kaupallisten operaattorien passiivisuus

Tukikelpoiset alueet pitää määritellä uudelleen. Ns. markkinaehtoiset alueet ovat Padasjoen kuten niin monen muunkin maaseutumaisen kunnan osalta epätarkoituksenmukaiset, ja niiden määrittely tuntuu sattumanvaraiselta. Tukikelvottomuus ei ainakaan rohkaise operaattoreita rakentamaan valokuitua. Tukikelvottomaksi määriteltyjä alueita, joissa markkinaehtoinen rakentaminen ei kuitenkaan toteudu, on Padasjoellakin useita. Yksikään Padasjoen kunnan alueella toimivista kaupallisista operaattoreista ei tarjoa näillä alueilla kuluttajille nopeita, kiinteitä laajakaistayhteyksiä, eivätkä ne ole myöskään kiinnostuneita rakentamaan valokuituverkkoa. Näin ollen valokuituliittymiä ei ole kaupallisten operaattorien toimesta saatavissa nyt eikä liene lähitulevaisuudessakaan. Kunnan ainoa mahdollisuus saada toimivat tietoliikenneyhteydet olisi siis rakentaa valokuituverkko itse, tai vaihtoehtoisesti jonkun varta vasten perustetun verkko-osuuskunnan tai -yhtiön tulisi rakentaa se. Tällöinkin rahoitus olisi ongelma: se pitäisi saada nykyistä paljon joustavammaksi ja valtion tukipanosta tulisi lisätä. Ilman tukea kunnanlaajuisen verkon rakentaminen Padasjoelle olisi käytännössä mahdotonta.

Huonontuneet tietoliikenneyhteydet

Padasjoen laajakaistakehitys on itse asiassa mennyt taaksepäin parin viime vuoden aikana, sillä monopoliasemassa oleva operaattori on ensin irtisanonut ja sen jälkeen purkanut olemassa olevat, vielä toistaiseksi toimintakuntoiset kuparikaapelit ja siirtynyt langattomiin tekniikoihin. Tämä kiinteän verkon

purkaminen eri kylissä jatkuu edelleen. Sen myötä tapahtunut ADSL-liittymien katoaminen ja pakollinen langattomaan verkkoon siirtyminen on huonontanut olennaisesti kylien asukkaiden sekä yrittäjien käyttämiä tietoliikenneyhteyksiä. Nyt myös matkapuhelinyhteydet pätkivät. Pahimmillaan yhteyksien huononeminen on haitannut liiketoimintaa, jolloin eräiden pienten yritysten on ollut pakko siirtää toimintaansa sellaiseen paikkaan, missä on toimiva internetyhteys. Toiminnan siirtäminen ei kuitenkaan ole mahdollista esimerkiksi alueen maataloille, jotka tarvitsevat toiminnassaan nopeita, luotettavia yhteyksiä.

Mitkä ovat laajakaistarakentamisen rahoitustarpeet suhteessa käytettävissä olevaan rahoitukseen eri maakunnissa ennen vuotta 2015 ja sen jälkeen?

Padasjoella kunta joutuu ottamaan vastuun Verkko-osuuskunta Kuuskaistan rakentamasta verkosta takaamalla osuuskunnan rakentamisaikaiset lainat. Kunnan päättäjät näkevät tämän pahimmillaan riskialttiina sijoituksena, sillä pelkona on, että nykyisen jäykän rahoitusmallin seurauksena rahat loppuisivat kesken ja rakentaminen keskeytyisi, eikä valokuituverkko valmistuisi. Kuntien jatkuvasti kiristynvä talous ei muutenkaan suo mahdollisuuksia rahoittaa mittavia laajakaistahankkeita, sillä tulevaisuudessa kunnilla tulee olemaan haasteita jo lakisääteistenkin palvelujen tuottamisessa.

Valokuiturakentamisen julkinen rahoitus olisi kaikkien edellä mainittujen ongelmien ja haasteiden takia turvattava myös tulevina vuosina. Rahoitusta olisi myös selkeytettävä ja helpotettava niin, että rakentaminen suunnitellussa aikataulussa - myös pienille operaattoreille - olisi ylipäättään mahdollista. Hakemusten käsittelyaika on aivan liian pitkä ja prosessi byrokraattinen. Yhtenä ratkaisuna olisi lisätä hakemuksia käsittelevien viranomaisten ilmeisen puutteellisia henkilöstöresursseja sekä kehittää tämän henkilöstön erityisosaamista nykyistä korkeammalle tasolle.

Nyt ne kunnat, jotka eivät syystä tai toisesta ole ehtineet toimia Laajakaista kaikille 2015 -hankkeen alkuvaiheessa, tai joissa operaattorit eivät ole yrityksistä huolimatta tehneet tarjouksia, uhkaavat jäädä ilman minkäänlaista rahoitusta, vaikka halua valokuidun rakentamiseen ja sen rahalliseen tukemiseen olisikin. Kaiken kaikkiaan nykyinen laajakaistarakentaminen on siis riittämätön ja byrokraatia liian monimutkainen ja raskas.

Miten laajakaistahankkeisiin liittyvää lupamenettelyä ja muuta hallinnointia voitaisiin keventää? Miten yhteisrakentamista voidaan edistää?

Sähkön ja valokuidun yhteisrakentamista on toteutettu Padasjoella vuonna 2013 sähköyhtiön ja kunnan kesken. Yhteisrakentamista varten tulisi koko valtion tasolla luoda toimivat ja joustavat käytännöt ja yhteisrakentamista tulisi kaikin tavoin edistää. Kaapeleiden tiealueelle sijoittamisesta ei missään tapauksessa tulisi periä maksuja, sillä se ei ainakaan edistäisi rakentamista.

Miten vapaa-ajan asuntojen laajakaistayhteyksiä voitaisiin edistää?

Padasjoella on vapaa-ajan talouksia enemmän kuin vakituisia talouksia ja näin ollen myös vapaa-ajan asunnot tulisi liittää laajakaistatukeen oikeuttaviksi.

Euroopan digitaalisen agendan huomioiminen Suomessa

Euroopan komissio on asettanut tavoitteen, että kaikilla on saatavilla vähintään 30 Mbit/s laajakaistayhteys ja 50 %:lla 100 Mbit/s laajakaistayhteys vuoteen 2020 mennessä. Tällä hetkellä Padasjoen kunnassa ei ole lainkaan saatavilla kiinteitä nopeita 30 Mbit/s laajakaistayhteyksiä. Toimivat tietoliikenneyhteydet ovat kuitenkin niin Padasjoen kuin monen muunkin kunnan kehittymisen edellytys. Lisäksi julkishallinnon palvelut, jotka kunnasta on lakkautettu, ovat siirtyneet verkkoon, jolloin internetyhteyksien tulisi olla vähintään sillä tasolla, että kuntalaiset voisivat näitä pakollisia palveluja käyttää.

Padasjoella 23.8.2013

*Padasjoen tiedon valtatie
-valokuituhanke*

*Padasjoen kunta,
Heikki Jaakkola, Kunnanjohtaja.*